

erők egy részét a határokon belül kívánta tartalékolni. Horthy akkor mentette fel Werthet. Az utóda Szombathelyi Ferenc lett.

Náday? A budapesti első honvéddadtest parancsnoka mindvégig Horthy egyik leghívebb embere maradt. Nem rajongott a nácikért, s amikor a kormányzó rájött, hogy Hitler ügye vesztesre áll, Náday vezérezredest tartotta egyik legbiztosabb támaszának. Negyvennégyben, a kiugrási kísérletek idején többször megpróbálta, hogy a németbérenc katonai vezetők valamelyikét Nádayval helyettesítse, de a nácik ezt minden alkalommal megakadályozták. Amikor már minden veszni látszott, Csatay honvédelmi miniszter mellé Nádayt akarta kinevezni vezérkari főnöknek. De erről a németek hallani sem akartak. Szeptemberben azzal is próbálkozott, hogy Náday Istvánt tegye meg a hadsereg parancsnokává. A nyilas Beregffy a Gestapóval akarta elfogadni Nádayt, aki csak azért került el a sorsát, mert Horthy titkos megbízatással elküldte Olaszországba az angol—amerikai seregek ottani főhadiszállására, hogy próbálkozzék nyugati támogatást szerezni a különbékéhez.

Náday István — félreértés ne essék — két évtized múltán se lett szocialista-szimpatizáns, de az életútmerleg elkészítésénél némi különbség mégis az ő javára mutatkozik, hiszen végső soron az antifasiszta koalícióval történő egyezkedést vagy együttműködést tartotta járható útnak — tudjuk miért, milyen hátsó gondolattal —, szemben Werth Henrikkel, aki véglegesen és visszavonhatatlanul az emberiség legnagyobb ellenségeinek, a hitleristáknak adta el magát.

